

Startnotitie MER

Mts. Cordes-Winter

Initiatiefnemer:

Naam : Mts. Cordes-Winter
Adres : Jan van Nassauweg 16
Woonplaats : 8355 VA GIETHOORN
Telefoon : 0521-371206

Hoeve Advies BV
Hazelaarlaan 4
7954 ED ROUVEEN
T 0522-291635
F 0522-291094
E info@hoeve-advies.nl
I www.hoeve-advies.nl

Samengesteld door : Ing. W. Hoeve
Datum : 25 september 2009

Inhoud

1. INLEIDING.....	3
2. PROJECTGEGEVENS.....	3
2.1 INITIATIEFNEMER.....	3
2.2 PLAATS ACTIVITEIT.....	3
2.3 OMGEVING.....	3
2.4 ACTIVITEIT.....	4
2.4.1 <i>Capaciteit</i>	4
2.4.2 <i>Proces</i>	4
2.5 TIJDPAD.....	5
3. BELEIDSKADER EN BESLUITEN.....	6
3.1 WETTELIJK KADER.....	6
3.2 BESLUITVORMINGSKADER.....	7
3.2.1 <i>Te nemen besluit</i>	7
3.2.2 <i>Reeds genomen besluiten</i>	7
3.2.3 <i>Nog te nemen besluiten</i>	8
4. MILIEUASPECTEN.....	9
4.1 HUIDIGE SITUATIE.....	9
4.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE.....	9
5. OPTIES EN ALTERNATIEVEN.....	10
6. MILIEUEFFECTEN.....	11
6.1 AMMONIAK.....	11
6.2 GEUR.....	11
6.3 LUCHTKWALITEIT.....	12
6.4 GELUID.....	12
6.5 ENERGIE.....	12
6.6 OVERIGE.....	12
6.7 LEEMTEN IN MILIEU-INFORMATIE.....	13
6.8 EVALUATIEONDERZOEK.....	13
7. VOORSTEL MER.....	14
BIJLAGEN.....	16

1. Inleiding

In het kader van het Besluit Milieueffectrapportage 1994, onderdeel C van de bijlage van het Besluit MER is het verplicht om bij het uitbreiden, wijzigen of oprichten van een installatie voor meer dan 85.000 plaatsen voor vleeskuikens een milieueffectrapportage op te stellen. Deze procedure start met het opstellen van deze notitie. De MER dient als hulpmiddel bij de besluitvorming door het bevoegd gezag op de aan te vragen milieuvergunning.

2. Projectgegevens

2.1 Initiatiefnemer

Mts. Cordes-Winter
Jan van Nassauweg 16
8355 VA GIETHOORN
Tel. 0521-371206
Fax 0521-371163
E-mail phwinter@agrogiethoorn.nl

Contactpersoon: Pieter Winter, tel. 06-51606712

Mts. Cordes-Winter is een onderneming met 3 akkerbouwlocaties. Op de hoofdlocatie, Jan van Nassauweg 16, vindt de bewaring van aardappelen en graan plaats. Ook is hier een vleeskuikenhouderij gevestigd en wordt in de loop van volgend jaar een mestvergistingsinstallatie in gebruik genomen.

De MER heeft betrekking op de Jan van Nassauweg 16. Directe aanleiding voor de MER is de beoogde wijziging en uitbreiding van de vleeskuikenhouderij.

2.2 Plaats activiteit

De activiteit vindt plaats op het akkerbouw- en vleeskuikenbedrijf aan de Jan van Nassauweg 16 in Giethoorn. Het adres is kadastraal bekend als gemeente Giethoorn (Steenwijkerland), sectie G nummers 2470, 2471, 2472, 2473, 638, 2503, 2504.

2.3 Omgeving

De locatie ligt in het agrarisch buitengebied tussen Giethoorn en Steenwijk. Het is een landelijke omgeving met voornamelijk veehouderij- en akkerbouwbedrijven en een enkele verspreid liggende burgerwoning. De afstand van het emissiepunt van de vleeskuikenstal tot de dichtstbijzijnde woning van derden is ca. 300 m.

Op enige afstand van het bedrijf liggen enkele beschermde Natura 2000-gebieden, te weten:

- De Weerribben (gebied 34); het bedrijf ligt op 3,3 km t.o.v. het beschermde habitat- en op 2,2 km t.o.v. het beschermde vogelrichtlijngebied
- De Wieden (gebied 35); het bedrijf ligt op 1,9 à 2 km t.o.v. het beschermde habitatgebied.

Het bedrijf ligt niet in een 250 m zone rondom of in een Wav-gebied.

2.4 Activiteit

De inrichting betreft een locatie met vleeskuikens, akkerbouw en een biogasinstallatie. De biogasactiviteiten worden komend jaar opgestart, voor dit onderdeel is al in 2006 vergunning afgegeven, welke in 2009 nog eens is geupdated.

De onderneming wordt aangestuurd door 2 compagnons, Pieter Winter en Sander Cordes, heeft 3 medewerkers en 1 part-time medewerker, aangevuld met tijdelijk personeel in piekperiodes.

Het vleeskuikenbedrijf bestaat uit 3 stallen voor 149.000 vleeskuikens. Het zijn 3 stallen van 22 x 115 m met volledig strooiselvloer.

De akkerbouw omvat 400 tot 500 ha bouwland waarop voornamelijk aardappelen, graan en maïs wordt geteeld. Veel bouwland wordt van jaar tot jaar gehuurd en gepacht van veehouders in de wijde omgeving.

Voor de opslag van aardappelen beschikt het bedrijf over een aantal bedrijfsgebouwen die met behulp van ventilatoren gekoeld kunnen worden. Ook is er een proefkeuken waar bakproeven worden uitgevoerd voor de afnemer van consumptie-aardappelen.

Voor de werkzaamheden op het land en binnen het bedrijf heeft men de beschikking over een aantal trekkers, een maaidorser, aardappelrooimachines en heftrucks. Hiertoe is o.a. een opslag van dieselolie, een werkvoorraad aan bestrijdingsmiddelen en een afsputplaats voor landbouwmachines en veetransportwagens aanwezig.

De mestvergistingsinstallatie zal in de loop van volgend jaar in gebruik genomen worden. De mest van het eigen bedrijf aangevuld met mest uit het gebied rondom vormt de helft van het te vergisten materiaal, de andere helft betreft co-producten van de positieve lijst. In de technische ruimte naast de vergisters wordt het digestaat (vergiste mest) gescheiden in een rulle fractie, een omkeerosmose-concentraat (OO) en water. De rulle fractie en omkeerosmose-concentraat (OO) worden op het bedrijf als meststof aangewend.

2.4.1 Capaciteit

Op dit moment zijn er 3 vleeskuikenstallen voor 149.000 kuikens per ronde. Het is de bedoeling dat er 3 vleeskuikenstallen bijkomen waardoor de capaciteit toeneemt met 124.525 kuikens tot 273.525 kuikens per ronde. Alle stallen worden voorzien van mixluchtventilatie (E.5.6). De stallen zijn emissiearm en voldoen aan de maximale emissiewaarden van het Besluit huisvesting.

Voor de akkerbouw is er een bewaarcapaciteit van 5.000 ton voor aardappelen en 2.000 ton voor graan. Het graan (tarwe) wordt bijgemengd in het mengvoer van de kuikens. De mestverwerking betreft 36.000 ton per jaar inclusief co-producten.

2.4.2 Proces

De vleeskuikens worden als eendagskuikens op het bedrijf aangevoerd. Elke 6 weken worden nieuwe kuikens opgezet. In 37 dagen zijn ze slachtrijp en worden ze afgeleverd naar

de slachterij. De stallen worden schoongemaakt en ontsmet en na enkele dagen leegstand wordt de volgende ronde opgezet.

2.5 Tijdpad

De MER wordt opgesteld om de milieueffecten in beeld te brengen, en om het bevoegd gezag de nodige informatie te verstrekken voor het te nemen besluit in het kader van de milieuvergunningaanvraag.

De MER procedure zal waarschijnlijk $\frac{3}{4}$ jaar vergen, waarna de milieuaanvraag in gang wordt gezet, die ook $\frac{1}{2}$ tot $\frac{3}{4}$ jaar vergt. Het tijdstip waarop met het veranderen van de activiteit kan worden begonnen, is afhankelijk van het moment waarop de vergunningen onherroepelijk van kracht worden.

Ervan uitgaande dat de procedures vlot verlopen, zal de bouw in het najaar van 2011 kunnen plaatsvinden en kan de uitbreiding vanaf 2012 een feit zijn.

3. Beleidskader en besluiten

3.1 Wettelijk kader

Ten aanzien van (inter-)nationaal beleid is de in onderstaande tabel weergegeven wetgeving van belang.

Niveau	Beleidsdocument	Doel	Consequentie
Inter-nationaal	Nitraatrichtlijn	Verminderen en voorkomen van waterverontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen	Regels m.b.t. opslaan en uitrijden van mest (Meststoffenwet)
	Habitatrichtlijn	Waarborgen biologische diversiteit	Restricties indien binnen invloedssfeer
	Vogelrichtlijn	Instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten	Restricties indien binnen invloedssfeer
	Kaderrichtlijn water	Aquatisch milieu in stand houden en verbeteren	Opstellen watertoets
	IPPC-richtlijn	Geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging	Gebruik best beschikbare technieken
	MER-richtlijn	Ontstaan van vervuiling of hinder vermijden	MER-procedure
Nationaal	Nota Ruimte	Vastleggen visie kabinet op ruimtelijke ontwikkeling	Ruimtelijk kader waarbinnen plan
	Inrichtingen en vergunningenbesluit Milieubeheer	Voorkomen en beperken van milieubelasting	Vergunningplichtig inz. Wet Milieubeheer
	Wet Milieubeheer	Voorkomen en beperken van milieubelasting	Milieuvergunning verplicht
	Wet Ammoniak en Veehouderij	Beschermen kwetsbare natuur tegen ammoniak uit veehouderijen	Restricties indien binnen invloedssfeer
	Besluit huisvesting	Beperken ammoniakemissie uit dierenverblijven	Toepassen emissiearm systeem verplicht
	IPPC-beleidslijn	Handreiking voor omgevingstoets voor IPPC-bedrijven nabij kwetsbaar gebied	Restricties indien binnen invloedssfeer
	Wet geurhinder en veehouderij	Stellen van regels over maximaal toegestane geurhinder veehouderij	Maximale geurbelasting op geurgevoelig object
	Wet luchtkwaliteit	Beschermen mens en milieu tegen negatieve effecten van luchtverontreiniging	Maximale uitstoot van diverse stoffen naar de lucht
	Wet Geluidhinder	Geluidnormen om geluidoverlast te voorkomen en te beperken	Maximale normen
	Natuurbeschermingswet	Bescherming van terreinen of wateren met bijzondere natuur- en landschapswaarden	Restricties indien binnen invloedssfeer
	Flora- en faunawet	Instandhouding van planten- en diersoorten die in het wild voorkomen	Restricties indien binnen invloedssfeer
	Nederlandse Richtlijn Bodembescherming	Bodembescherming bij bedrijfsmatige activiteiten	Inrichting bodembescherming
	Wet verontreiniging oppervlaktewater	Oppervlaktewater beschermen tegen verontreiniging	Geen lozingen, mits vergunning

Niveau	Beleidsdocument	Doel	Consequentie
	Meststoffenwet	Regels m.b.t. verhandelen en afvoer van meststoffen	Gebruiksnormen en –voorschriften mest en dierrechtenstelsel
	Gezondheids- en welzijnswet Dieren	Reguleren dierwelzijn productie-, hobby- en gezelschapsdieren	Ingrepenbesluit
	Legkippenbesluit 2003	Reguleren dierwelzijn legkippen	Minimum normen
	Verordening welzijnsnormen vleeskuiken-ouderdieren 2003	Reguleren dierwelzijn vleeskuikenouderdieren	Minimum normen
Provincie	Streekplan Overijssel	Kaders voor ruimtelijke ontwikkeling steden dorpen platteland	Kaders ingedaald in gemeentelijk best. plan
	Reconstructieplan Salland-Twente	Zonering t.b.v. ontwikkelingsmogelijkheden/-richting veehouderij	Locatie ligt niet in het reconstructiegebied
	Verordening fysieke leefomgeving	Regels m.b.t. bodem, grond, water, (water-)wegen	Melding grondwateronttrekking
Gemeente	Bestemmingsplan buitengebied	Ruimtelijke ordening, geeft de bestemming van de percelen in het buitengebied aan	Indien nodig aanvraag bestemmingsplanwijziging
	Toekomstvisie Steenwijkerland	Toetsingskader voor initiatieven in het buitengebied	Initiatief past wel of niet in de visie
	Wet gemeentelijke watertaken	Zorgplicht t.a.v. verwerking hemelwater en afvalwater	Hemelwater ter plekke verwerken

3.2 Besluitvormingskader

3.2.1 Te nemen besluit

Het MER wordt opgesteld voor het verkrijgen van een nieuwe vergunning in het kader van de Wet Milieubeheer (milieuvergunning).

3.2.2 Reeds genomen besluiten

Voor de inrichting is op 14 maart 2006 een revisievergunning Wm (Wet milieubeheer) verleend voor het akkerbouwbedrijf, pluimveehouderij en mestvergistingsinstallatie. Voor een verandering van de mestvergistingsinstallatie is op 6 maart 2007 een melding gedaan overeenkomstig art. 8.19 van de Wm en op 15 maart 2008 een veranderingsvergunning gevraagd en nadien verleend voor een extra eindopslag van 5.000 m³, de ombouw van eindopslagen in vergisters en de bouw van een techniekgebouw.

De termijn van 3 jaar met betrekking tot de verleende revisievergunning (d.d. 14 maart 2006) verstrijkt op 18 april 2009. Van deze vergunning is het gedeelte met betrekking tot de mestvergistingsinstallatie en de uitbreiding van de bestaande werktuigenberging nog niet gerealiseerd. Dit onderdeel zou op 25 april 2009 van rechtswege vervallen.

Daarom is op 18 maart 2009 opnieuw vergunning gevraagd voor de mestvergistingsinstallatie, de uitbreiding van de bestaande werktuigenberging en voor een proefkeuken. In

de proefkeuken wordt het onderwatergewicht van de aardappelen bepaald en een bakproef uitgevoerd waarbij de aardappelen worden gefrituurd.

Inmiddels is de beschikking afgegeven en de milieuvergunning verleend.

Voor de mestvergistingsinstallatie is reeds een bouwvergunning verleend, behalve voor de bouw van één bassin (met de inhoud van 5.000 m³) voor de eindopslag van digestaat. Hiervoor is al wel een aanvraag om een bouwvergunning ingediend. De voorgenomen bouw van dit bassin was strijdig met het vigerende bestemmingsplan "Buitengebied Noord-Oost" maar het college is bereid om d.m.v. een vrijstellingsprocedure Wro toestemming te verlenen.

Er is overigens een nieuw bestemmingsplan "Steenwijkerland Buitengebied" in ontwikkeling. Van 11 juni 2008 t/m 22 juli 2008 heeft deze ter inzage gelegen, inmiddels zijn de zienswijzen verwerkt en heeft een hoorzitting plaatsgevonden. Het college heeft aanvankelijk besloten aan de gemeenteraad voor te stellen het bestemmingsplan (gewijzigd) vast te stellen in de raadsvergadering van 12 mei 2009. In verband met onduidelijkheid ten aanzien van archeologische dubbelbestemmingen en planschade is op dit moment nog niet bekend wanneer de vaststelling zal plaatsvinden.

Eerst gaf de afdeling RO van Steenwijkerland aan een voorkeur te hebben voor de nieuwbouw van vleeskuikenstallen aan de andere zijde van het bedrijf (noordzijde), nu vindt men dat het landschappelijk gezien de voorkeur geniet dat de nieuwe stallen achter de huidige stallen komen te staan (zuid-oostzijde). Dit heeft ook de voorkeur van Mts. Cordes-Winter.

3.2.3 Nog te nemen besluiten

Zodra de MER door het bevoegd gezag is aanvaard zal een nieuwe aanvraag voor een revisievergunning Wet Milieubeheer bij de gemeente worden ingediend.

Ook wordt een Natuurbeschermingswetvergunning gevraagd bij de Provincie Overijssel. Vooruitlopend op de MER is al in december 2008 vergunning gevraagd voor het houden van 298.000 vleeskuikens (dus een uitbreiding van 149.000) in 3 stallen voorzien van mixluchtventilatie. Dit ging gepaard met een toename van 844,4 kg NH₃, wat voor de provincie gelet op ontwikkelingen in het Toetsingskader ammoniak op dat moment aanleiding was het niet te vergunnen.

In mei 2009 is na overleg met de Provincie, die als voorwaarde stelde dat er geen toename van ammoniakemissie of stikstofdepositie plaats zou vinden, een nieuw voorstel gedaan waarbij de uitbreiding werd beperkt tot 124.525 stuks (dit is het voorkeursalternatief in deze MER). Dit aantal resulteert met de gekozen opstelling in een afname van ammoniak en een afname van depositie op de beschermde habitat van de Wieden en Weerribben.

De Provincie adviseerde te wachten met de aanvraag omdat men nog met de ontwikkeling van een nieuw toetsingskader bezig was. Men hoopt dit in het najaar van 2009 te kunnen presenteren.

4. Milieuaspecten

4.1 Huidige situatie

De revisievergunning Wet Milieubeheer van 14 maart 2006 heeft betrekking op het volgend aantal dieren:

Stal	Dieren	Rav	Aantal	Geur		Ammoniak		Fijnstof	
				Emissie OU _F /s	Totaal OU _F /s	Emissie kg NH ₃	Totaal kg	Gram p.d.p.j.	Totaal kg
1	Vleeskuikens	E.5.100	49.666	0,24	11.919,8	0,080	3.973,3	22	1.092,7
2	Vleeskuikens	E.5.100	49.666	0,24	11.919,8	0,080	3.973,3	22	1.092,7
3	Vleeskuikens	E.5.5	49.668	0,24	11.920,3	0,045	2.235,1	22	1.092,7
Totaal			149.000		35.760,0		10.181,6		3.278,0

4.2 Toekomstige situatie

Verandering en uitbreiding van het bedrijf leidt tot de volgende gewenste situatie:

Stal	Dieren	Rav	Aantal	Geur		Ammoniak		Fijnstof	
				Emissie OU _F /s	Totaal OU _F /s	Emissie kg NH ₃	Totaal kg	Gram p.d.p.j.	Totaal kg
1	Vleeskuikens	E.5.6	51.500	0,24	12.360,0	0,037	1.905,5	22	1.133,0
2	Vleeskuikens	E.5.6	51.500	0,24	12.360,0	0,037	1.905,5	22	1.133,0
3	Vleeskuikens	E.5.6	51.500	0,24	12.360,0	0,037	1.905,5	22	1.133,0
4	Vleeskuikens	E.5.6	39.675	0,24	9.522,0	0,037	1.468,0	22	872,9
5	Vleeskuikens	E.5.6	39.675	0,24	9.522,0	0,037	1.468,0	22	872,9
6	Vleeskuikens	E.5.6	39.675	0,24	9.522,0	0,037	1.468,0	22	872,9
Totaal			273.525		65.646,0		10.120,4		6.017,6

Mocht blijken dat dit niet binnen de randvoorwaarden voor geur, ammoniak of fijnstof mogelijk is gelet op geurgevoelige (GGO) en te beschermen (TBO) objecten, dan zullen daartoe de nodige maatregelen worden getroffen.

Hierbij valt te denken aan:

- Gebruik van (chemische) luchtwasser
- Andere ventilatietechnieken (emissiepunt, luchtsnelheid, worpriching, enz.)
- Andere stalinrichting met ander aantal dieren

5. Opties en alternatieven

Op dit moment overwegen we de volgende alternatieven naast elkaar te zetten:

NULSITUATIE. Referentiepunt

Op dit moment zijn er 3 pluimveestallen met 149.000 vleeskuikens totaal. Dit is de nulsituatie:

- 99.332 vleeskuikens E.5.100 traditioneel
- 49.668 vleeskuikens E.5.5 kombidek systeem
- Emissie per dier 0,24 OU_E/s, 0,080 kg NH₃ (E.5.100) en 0,045 kg NH₃ (E.5.5) en 22 g PM₁₀ per dierplaats per jaar

ALT1. Voorgenomen ontwikkeling: emissiearme inrichting

In het voornemen wordt ervoor gekozen de 3 bestaande stallen te voorzien van mixluchtventilatie, evenals de 3 nieuw te bouwen stallen:

- 273.525 vleeskuikens E.5.6 mixluchtventilatie
- Emissie per dier 0,24 OU_E/s, 0,037 kg NH₃ en 22 g PM₁₀ per dierplaats per jaar

ALT2. Alternatief met emissiearme inrichting en luchtwassers

In de combinatie van emissiearme techniek in de stal met het wassen van lucht uit de stal wordt een 'dubbele reductie' bereikt:

- 273.525 vleeskuikens E.5.6 i.c.m. E.5.4 chemische luchtwasser 90%
- Emissie per dier 0,17 OU_E/s (BWL2001.35.V1) of 0,14 OU_E/s (BWL2007.08.V1), 0,0037 kg NH₃ en 15 gram PM₁₀ per dierplaats per jaar

Opmerkingen:

Mts. Cordes-Winter kiest voor grondstallen met volledig strooiselvloer. Een eventuele keuze voor kooihuisvesting (E.5.3) of etagesystemen (E.5.8) is niet opportuun vanwege een mogelijk tekort aan maatschappelijk draagvlak.

De maatschap zou graag het warmwaterheatersysteem van Wesselman als emissiearme techniek willen gebruiken. Liever dan de mixluchtventilatie. Het systeem is echter nog niet in de Rav-lijst van emissiefactoren opgenomen. Wel zijn er metingen verricht en het ziet er naar uit dat er binnenkort alsnog een officiële emissienorm voor wordt vastgesteld. Ontwikkelingen worden nauwkeurig gevolgd en in de MER procedure meegenomen. De warmte die in de vergistingsinstallatie vrijkomt zou dan in de kuikenstallen kunnen worden aangewend.

Het gebruik van chemische wassers staat voor 90% ammoniakreductie, 30-40% reductie van geur en 30% reductie van fijnstof. Met zgn. combiwassers beoogt men zowel ammoniak als geur en fijnstof met minimaal 70% te reduceren. Combiwassers zijn echter nog niet uitontwikkeld, er loopt op dit moment nog een door het ministerie van VROM geïnitieerde pilot (www.senternovem/pgl) waaruit blijkt dat vooral het vele stof de werking van de combiwater bemoeilijkt.

6. Milieueffecten

De belangrijkste milieueffecten als gevolg van het wijzigen en uitbreiden van de inrichting hebben betrekking op:

- Ammoniak
- Geur
- Fijnstof
- Geluid
- Energie en klimaat

Hieronder worden ze op hoofdlijnen omschreven. De nadere uitwerking zal in de MER plaatsvinden.

6.1 Ammoniak

De emissie aan ammoniak neemt af. Ook verwachten we geen toename van stikstofdepositie. De depositie aan stikstof wordt met behulp van het verspreidingsmodel AAgro-Stacks berekend. In de MER worden de verschillende alternatieven met elkaar vergeleken en vindt een beoordeling plaats t.a.v. de toename van depositie op de instandhoudingsdoelstellingen van het natuurgebied.

Ook zal de toename getoetst worden aan het Besluit ammoniakemissie veehouderij, de IPPC beleidslijn en de Oplegnotitie. Nieuwe stallen moeten worden uitgerust met de best beschikbare technieken, zoals die in de BREF zijn genoemd. Een huisvestingssysteem dat na 1 januari 2007 wordt gerealiseerd moet aan de maximale emissiewaarde van bijlage 1 van het Besluit huisvesting voldoen. Voor vleeskuikens is dat: maximaal 0,045 kg NH₃ per dierplaats per jaar.

In het kader van de Wet ammoniak en veehouderij worden de kwetsbare Wav-gebieden in kaart gebracht en bekeken of er een risico is t.a.v. directe ammoniakschade op gevoelige of zeer gevoelige planten in de directe omgeving van het bedrijf.

Er wordt geïnventariseerd welke emissiebeperkende maatregelen genomen kunnen worden en of deze kosteneffectief kunnen worden ingezet.

6.2 Geur

Er is een toename aan geuremissie te verwachten. De effecten hiervan op de voor geur gevoelige objecten worden in beeld gebracht. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het door de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) voorgeschreven verspreidingsmodel V-Stacks vergunningen.

De geurbelasting wordt getoetst aan de normen van de Wgv of de gemeentelijke geurverordening. De gemeente Steenwijkerland heeft geen eigen geurverordening en hanteert de maximale waarden van de Wgv: 8,0 OU_E/m³ t.o.v. geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en 2,0 OU_E/m³ binnen de bebouwde kom.

Er wordt geïnventariseerd welke geurbepurende maatregelen genomen kunnen worden en of deze kosteneffectief kunnen worden ingezet.

Ook wordt met V-Stacks gebied het cumulatieve geureffect in de naaste omgeving in kaart gebracht. Dit is de gestapelde geurhinder veroorzaakt door de combinatie van geurbronnen, doorgaans binnen een 2 km-contour. In overleg met het bevoegd gezag zal het bronbestand en het bestand aan geurgevoelige objecten worden vastgesteld.

6.3 Luchtkwaliteit

Er is een toename van fijnstofuitstoot te verwachten doordat het aantal dieren toeneemt. De uitstoot en immissie (impact) ten opzichte van nabijgelegen te beschermen objecten (TBO) wordt in kaart gebracht. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in fijnstof PM₁₀ en fijnstof PM_{2.5}. De grenswaarde voor het jaargemiddelde fijnstof PM₁₀ concentratie is 40 µg/m³. De 24-uur gemiddelde concentratie die 35 keer per jaar overschreden mag worden bedraagt 50 µg/m³. De streefwaarde voor PM_{2.5} vanaf 2010 en tevens grenswaarde vanaf 2015 is maximaal 25 µg/m³. Er is geen norm aan het maximaal aantal dagen per jaar overschrijding vastgesteld.

Voorzover de immissie tot overbelaste situaties leidt, wordt bezien welke maatregelen zich voordoen en toepasbaar zijn om de emissie in of buiten de stal te reduceren. Wellicht dat dit in combinatie met het reduceren van geur en ammoniak mogelijk is door middel van combiwassers. Maar wellicht zijn er ook andersoortige enkelvoudige maatregelen denkbaar zoals de inzet van watergordijnen, verneveling, enz.

6.4 Geluid

We verwachten een toename aan geluid. Door het grotere aantal dieren is er bijvoorbeeld meer voer nodig. Daarvoor zijn meer transportbewegingen nodig. De mesttransporten blijven vanwege de mestvergiftigingsinstallatie echter beperkt tot voertuigbewegingen op het eigen terrein. Er komen meer ventilatoren aangezien de nieuwe stallen mechanisch worden geventileerd.

Middels een akoestisch onderzoek wordt onderzocht in hoeverre de toekomstige situatie voldoet aan de geldende normen.

6.5 Energie

In de afweging welk alternatief straks het best past wordt ook het energieverbruik niet vergeten. Energie is een forse kostenpost op een pluimveebedrijf en daarom erg belangrijk. Emissiebeperkende maatregelen gaan doorgaans gepaard met een hoger energieverbruik. In hoeverre dit kosteneffectief is wordt nader bezien. Een hoger energieverbruik gaat indirect ook gepaard met een hoger verbruik aan fossiele brandstoffen, wat weer een bijdrage levert aan de problematiek van broeikasgassen. Broeikasgassen als lachgas (N₂O) en methaan (CH₄) en kooldioxide (CO₂), waarvan wordt verondersteld dat ze klimaatverandering teweeg brengen.

6.6 Overige

Overige zaken die in beeld worden gebracht hebben o.a. betrekking op bodembeschermende maatregelen, water (lozing van afvalwater, de onttrekking van grondwater en opvang van regenwater), afvalstoffen en mest, veiligheid en natuur. Wat betreft natuur wordt niet alleen gelet op de vereiste gebiedsbescherming (Natura 2000) maar ook op de gewenste soortenbescherming (Flora en Fauna) en biodiversiteit in de naaste omgeving.

Een volledig beeld van wat in de voorgenomen MER aan de orde komt is opgesomd in de hierna vermelde inhoudsopgave van de MER.

6.7 Leemten in milieu-informatie

In de MER wordt aangegeven welke leemten zich qua informatie hebben voorgedaan.

Ten aanzien van de vleeskuikenhouderij komt er binnenkort een nieuwe emissiearme techniek bij: het warmwaterheatersysteem van Wesselman e.a., wat de systematiek van de mixlucht (recirculeren van warme lucht van boven uit de stal en over het strooisel blazen) combineert met een CV-verwarming in de stal. Dit systeem zou een alternatief kunnen zijn t.a.v. de emissiearme inrichting van de bestaande en nieuw te bouwen stallen. Voor deze techniek is echter nog geen emissiewaarde in de Rav-lijst opgenomen.

Als nageschakelde (end-of-pipe) techniek overwogen we in de MER het gebruik van luchtwassers. We kunnen nog niet rekenen met combiwassers omdat hiervoor nog geen emissiewaarden voor ammoniak, geur en fijnstof zijn vastgesteld; er is nog geen combiwater voor pluimvee goedgekeurd. Vooralsnog volstaan we dus met enkelvoudige chemische wassers die vooral ammoniak reduceren, maar zijdelings ook de nodige reductie aan geur en fijnstof weten te realiseren.

De basale kennis over de emissie van CO₂, lachgas en methaan van de pluimveehouderij ontbreekt. De waarden die hiervoor worden aangehouden zijn gebaseerd op (wetenschappelijke) aannames en afgeleide getallen van het energieverbruik (= indirecte emissie).

Voorzover wij kunnen overzien zijn er echter geen leemten die een goede afweging bij de MER in de weg staan. In de milieueffectrapportage die na het vaststellen van de richtlijnen door het bevoegd gezag op aangeven van het advies door de Commissie MER tot stand komt, zal een nadere definitieve afweging gemaakt worden m.b.t. de alternatieven.

- BBT : best beschikbare techniek
- MMA : meest milieuvriendelijk alternatief
- VKA : voorkeursalternatief

6.8 Evaluatieonderzoek

Initiatiefnemer zal alle medewerking verlenen aan een uit te voeren evaluatieprogramma als het bedrijf is gerealiseerd, om te voorkomen dat er nadeliger gevolgen zullen optreden dan de voorgenomen activiteit.

7. Voorstel MER

De onderwerpen die t.a.v. milieueffecten van belang zijn en in de MER behandeld worden teneinde tot een goede afweging te kunnen komen, zijn:

SAMENVATTING.....

1. PROJECTGEGEVENS.....

- 1.1 INITIATIEFNEMER
- 1.2 PLAATS VOorgenomen ACTIVITEIT
- 1.3 OMSCHRIJVING ACTIVITEIT
- 1.3.1 *Capaciteit*
- 1.3.2 *Productieproces*.....
- 1.4 TIJDPAD

2. BELEIDSKADER EN BESLUITEN

- 2.1 RUIMTELIJK BELEID.....
- 2.1.1 *Beleid rijk*
- 2.1.2 *Beleid provincie*.....
- 2.1.3 *Beleid gemeente*
- 2.2 WETTELIJK KADER
- 2.3 BESLUITVORMINGSKADER
- 2.3.1 *Te nemen besluit*.....
- 2.3.2 *Reeds genomen besluiten*
- 2.3.3 *Nog te nemen besluiten*.....

3. MOTIVERING VAN DE ACTIVITEIT

- 3.1 DE AANLEIDING
- 3.2 DE LOCATIE

4. VOorgenomen ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....

- 4.1 NULSITUATIE (REF)
- 4.2 ALTERNATIEF 1 (ALT1), TEVENS VOorgenomen ACTIVITEIT
- 4.3 ALTERNATIEF 2 (ALT2), MEEST MILIEUVRIENDELIJK (MMA).....
- 4.4 SAMENVATTING ALTERNATIEVEN.....

5. MILIEUASPECTEN.....

- 5.1 AMMONIAK
- 5.1.1 *Wav en directe ammoniakschade*
- 5.1.2 *IPPC*.....
- 5.1.3 *Besluit huisvesting*.....
- 5.2 GEUR
- 5.2.1 *Individuele geurhinder (voorgrondbelasting)*
- 5.2.2 *Cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting)*
- 5.3 LUCHTKWALITEIT
- 5.3.1 *Fijnstof*

6. OVERIGE ASPECTEN

- 6.1 GELUID EN VERKEER.....
- 6.2 ENERGIE
- 6.3 KLIMAAT EN BROEIKASGASSEN
- 6.4 VEILIGHEID

6.4.1	<i>Stroomuitval</i>
6.4.2	<i>Brand</i>
6.5	VEEWETZIEKTEN
6.6	WATER
6.6.1	<i>Watertoets</i>
6.6.2	<i>Hemelwater</i>
6.6.3	<i>Reinigingswater</i>
6.6.4	<i>Bodemrisico checklist</i>
6.6.5	<i>Afvalstoffen en mest</i>
6.7	NATUUR
6.7.1	<i>Gebiedsbescherming</i>
6.7.2	<i>Soortenbescherming</i>
6.7.3	<i>Biodiversiteit</i>
6.8	VOLKSGEZONDHEID
6.9	LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE
7.	VERGELIJKING ALTERNATIEVEN
7.1	LOCATIE
7.2	DIERSOORT
7.3	STALINRICHTING EN HOUDERIJ
7.4	WEL OF GEEN LUCHTWASSER?
7.4.1	<i>Effectiviteit</i>
7.4.2	<i>Energieverbruik</i>
7.4.3	<i>Investering en jaarkosten</i>
7.5	AFWEGING ALTERNATIEVEN
7.5.1	<i>Ammoniak</i>
7.5.2	<i>Geur</i>
7.5.3	<i>Fijnstof PM₁₀ en PM_{2,5}</i>
7.5.4	<i>Overige milieueffecten</i>
7.6	CONCLUSIE
8.	EVALUATIEPROGRAMMA
8.1	LEEMTEN IN MILIEU-INFORMATIE
8.2	EVALUATIEONDERZOEK
9.	VERKLARENDE WOORDENLIJST
10.	LITERATUURLIJST
11.	LIJST VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN
BIJLAGEN	

N.B.: Dit betreft een voorlopige indeling.

Bijlagen

1. Concept-milieutekening met plattegrond van het bedrijf en situatieschets (blad 1) en doorsnede van de gebouwen (blad 2). Separate bijlage.
2. Topografische kaart van de omgeving
3. Locatie Mts. Cordes-Winter t.o.v. Natura 2000
4. Emissiefactoren E 5 diercategorie vleeskuikens
5. Stalbeschrijving Rav E.5.6 mixluchtventilatie
6. Stalbeschrijving Rav E.5.4, BWL2007.08.V1